

"Haşirde ruhların cesetlere gelmesi var; hem cesetlerin ihyası var; hem cesetlerin inşası var. Üç meseledir." Bu üç meseleyi kısaca açıklayabilir misiniz?

Haşirde, cesetlerin inşası ve yeniden verilmesi meselesinde nasıl olacağı konusunda iki görüş vardır.

Birinci görüş: İnsanın bedeni, bir kışla veya bir mektep gibidir. Orada talim gören zerrelere, bir birleri ile bir ünsiyet ve ülfet etmesinden, ölüm ile dağılsalar, her biri bir tarafa gitseler de, kışlada istirahat için dağılmış taburu bir boru sesi ile toplamak gibi, İsrail'in sura üflemesi ile o dağılmış zerrelere tekrar kışlaları hükmünde olan cesetlerine dönerler ve vazife başına gelirler, denilmiştir.

İkinci görüş ise: İnsanın kuyruk sokumu denilen yerde, acbüzzeneb denilen tohum gibi esas bir zerresi vardır. Bu zerre, uçağın kara kutusu gibi zarar görmeyecek bir sağlamlığa ve mahiyete sahiptir. Allah bu asıl ve esas olan tohum gibi zerrelerden tekrar insanın cesedini inşa eder. Tıpkı bir damla sudan, başlangıçta insanı inşa etmesi gibi.

Her bahar mevsiminde milyonlarca tohumdan ceset inşa eden ve gözümüz önünde sürekli provaları yapılan bu inşa hakikati gayet aklidir. Bu gün fen ilmi, insanın, gözle görülemeyecek kadar küçük spermallerden olduğunu ifade ediyor.

Bu sperm ile o esas zerre arasında hiçbir fark yoktur. Onu ondan yapan bir kudret, şunu bundan yapamaz mı? Cesetler haşir meydanında inşa olunacak.

Bu iki görüşten ikincisi, Risale-i Nur meslek ve meşrebine daha yakın ve uygun olmasından, biz ikinci görüşü esas alıyoruz. Üstad da zaten İşaratül İ'caz'da buna işaret ediyor.

"Arkadaş! Zahire nazaran, haşirde, ecza-yı asliye ile ecza-yı zaide birlikte iade edilir. Evet, cünüp iken tırnakların, saçların kesilmesi mekruh ve bedenden ayrılan her bir cüz'ün bir yere gömülmesi sünnet olduğu, ona işarettir."

"Fakat tahkike göre, nebatatın tohumları gibi 'acbü'z-zeneb' tabir edilen bir kısım zerrelere, insanın tohumu hükmünde olup, haşirde o zerrelere üzerine beden-i insani neşv ü nema ile teşekkül eder."(1)

---

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi, 4. Ayet Tefsiri.](#)